

NOTAT: Procesplan for politisk forberedelse af folkeskolereform

Folkeskolereformens mål er en udfordrende, aktiv og fagligt udviklende skoledag, så alle børn bliver så dygtige som de kan – uanset deres sociale baggrund. Reformen skal løfte eleverne fagligt, men også få motion og bevægelse ind i elevernes hverdag på skolerne. Målene er ambitiøse, og forandringerne vil blive omfattende.

Roskilde Kommune har været tidligt i gang med at forberede sig på reformen.

Skole- og Børneudvalget vedtog en procesplan for politisk forberedelse af folkeskolereformen den 5. marts 2013. Procesplanen blev efterfølgende revideret efter beslutninger på Skole- og Børneudvalgsmøder den 19. marts 2013, den 9. april 2013 og den 30. april 2013. Den 7. juni 2013 indgik Regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti aftale om 'Et fagligt løft af Folkeskolen'. Det Konservative Folkeparti tilsluttede sig hovedparten af aftalen den 13. juni, hvor Regeringen og KL indgik aftale om kommunernes økonomi for 2014, herunder finansiering af reformen. Reformen realiseres fra skoleåret 2014/15 med en aftale om, at tid til faglig fordybelse og lektiecaferne gøres frivillig i perioden 2014-2016.

Procesplanen for politisk forberedelse af folkeskolereformen er derfor revideret i forhold til den endelige reformaftale og efter fællesmøde mellem Skole- og Børneudvalget og Økonomiudvalget den 26. juni 2013. Efter Skole- og Børneudvalgsmøde den 20. august 2013 er procesplanen suppleret med konsekvenser for SFO og klub. Procesplanen er udvidet med et afsnit om konsekvenser for specialskoler og privatskoler, og tidsplanen er præciseret efter Skole- og Børneudvalgsmøde den 10. september 2013. Den seneste opdatering af procesplanen er foretaget efter Byrådets godkendelse af de overordnede rammer og retningslinjer den 9. oktober 2013.

Baggrund

Roskilde Kommune skal med folkeskolereformen og de økonomiske forudsætninger tage væsentlige beslutninger på skoleområdet. Den endelige aftale ligger tæt op ad regeringens udspil til reform, med de væsentligste ændringer som en mindre udvidelse af skoleugen, og at aktivitetstimer erstattes af understøttende undervisning.

Pilotprojekterne i Roskilde Kommune er formuleret inden Folkeskolereformen blev vedtaget, men de iværksatte projekters delelementer ligger klart inden for rammerne af den indgåede reformaftale.

Aftalen har tre overordnede mål 1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan, 2) Folkeskolen skal modvirke den negative sociale arv, så social baggrund får mindre betydning i forhold til faglige resultater og 3) Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes, blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Den samlede ambition er, at eleverne på sigt skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse.

For at opfylde målene bygger reformen på tre overordnede indsatser:

1. En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
2. Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
3. Få klare mål og enklere regler

I det følgende vil hovedelementerne i de tre overordnede indsatser blive uddybet.

Ad 1) En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring

Fremover skelnes mellem fagopdelt undervisning i fagene samt understøttende undervisning, der supplerer og understøtter den fagopdelte undervisning.

Minimumstimetallet, som svarer til en gennemsnitlig skoleuges længde inklusiv pauser, bliver på 30 timer for børnehaveklasse til 3. klasse, 33 timer for 4. klasse til 6. klasse og 35 timer for 7. klasse til 9. klasse.

Den fagopdelte undervisning udvides. Hovedtrækkene er:

- En lektion med idræt, motion og bevægelse hver dag; indgår både i den fagopdelte og understøttende undervisning
- Flere timer til dansk og matematik fra 4.-9. klasse
- Eleverne får engelsk allerede fra 1. klasse
- Eleverne får tysk eller fransk fra 5. klasse
- Håndværk og design bliver nyt fag og erstatter sløjd og håndarbejde
- Flere valgfag fra 7. klasse
- Valgfag gøres obligatorisk for 7.- 9. klasse
- Idrætsfagets status styrkes ved at faget indgår i rækken af fag, der udtrækkes til 9. klasse prøverne.

Den understøttende undervisning varierer fra 5,0 til 7,7 ugentlige timer og skal understøtte den fagopdelte undervisning, som læreren har ansvaret for.

Hovedtrækkene i den understøttende undervisning er:

- Undervisningen kan varetages af lærere, men også af pædagoger eller andre med relevante kompetencer
- Den kan konverteres til fagopdelt undervisning
- Den kan med en dispensation veksles til to voksne i klassen
- Motion og bevægelse i gennemsnit dagligt i 45 minutter indgår både i fagopdelt undervisning som idræt eller i den understøttende undervisning
- Obligatorisk tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse, målrettet både de fagligt stærke og de fagligt svage elever (frivilligt i perioden 2014-2016)
- Skolen skal i åbne sig mere mod det omgivende samfund og inddrage af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv og indgå i et forpligtende samarbejde med de kommunale musik- og billedskoler.

Der må forudses en række udfordringer, som det bliver nødvendigt at forholde sig til både politisk og administrativt når lærere, pædagoger og andre medarbejdergrupper skal arbejde tættere sammen, samtidig med at skoledagen udvides og åbningstiden i SFO og klub bliver kortere.

Ad. 2) Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere

Ud over at løfte lærernes, pædagogernes og skoleledernes kompetencer, skal der også oprettes et nationalt korps af læringskonsulenter og et nationalt ressourcecenter for folkeskolen.

På lokalt plan skal kommunen i første omgang tage stilling til kompetenceløftet.

Lærerne skal have undervisningskompetence – svarende til linjefag – i de fag de underviser i, og målet er, at det skal være gennemført i 2020. Regeringen har afsat 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til at styrke efteruddannelsen af lærere og pædagoger i folkeskolen.

For skoleledere gennemføres et nationalt program, som bl.a. skal indeholde redskaber til at lede, planlægge og organisere en skoledag, der ikke er styret af centralt fastsatte arbejdstidsregler. Der er afsat en statsligt finansieret pulje til efteruddannelsen på 60 mio. kr. i 2013-2015.

Roskilde Kommune iværksætter i et samarbejde mellem Velfærdsområdet og HR et efteruddannelsesforløb for alle skoleledelser i 2013-2014, "Teamledelse og skoleudvikling".

Ad 3) Få klare mål og enklere regler

Indsatsen indeholder en række forenklinger af folkeskoleloven, så kommunerne får større frihed til at tilrettelægge undervisningen i skolen. Aftaleteksten indeholder en længere række større eller mindre ændringer, og nedenfor er kun nævnt nogle få hovedpunkter:

- Andre end lærere kan varetage skolebiblioteksfunktionen
- Dannelse Udvikling og forenkling af elevplan og kvalitetsrapport af pædagogisk råd gøres frivilligt for kommunen
- Mere fleksible rammer for klasselærerfunktionen, hvor krav om et bestemt timetal udgår
- 50 % reglen for holddannelse (eleverne må maksimum deles i andre hold i 50 % af undervisningstiden) bortfalder for 4. – 10. klassetrin
- Der oprettes talentklasser i idræt og musik

Den nye folkeskole kan efter omstillingen ansues som nedenfor (kilde: KL):

Før omstillingen	Efter omstillingen
1. Skarp opdeling mellem skole og fritid	1. Sammenhængende dag
2. Traditionel undervisning	2. Flere fagligheder i skolen (nye læringsformer)
3. Fokus på antal timer	3. Fokus på fag
4. Brede fælles mål	4. Konkrete læringsmål
5. Forhandling og aftaler	5. Dialog og ledelse

Konsekvenser for specialområdet

I aftaleteksten til folkeskolereformen står, at den længere skoledag også kommer til at gælde for specialklasser og specialskoler. Lovgivningen vil tage højde for, at den længere skoledag kan tilrettelægges fleksibelt og skabe gode og sikre rammer om elever med særlige behov. Det er blandt andet, at der i særlige tilfælde kunne gives dispensation til, at nogle klasser på en skole kan have en kortere skoledag mod til gengæld at have flere timer med to voksne i klassen i undervisningen i fagene.

Det er vurderingen, at folkeskolereformen ikke vil stille de store strukturelle udfordringer til Roskilde Kommunes specialskoler i og med at skolerne i dag allerede har et vidtgående samarbejde mellem lærere og pædagoger, generel tolærerordning samt udvidet "skoledag". Næsten alle elever på Fjordskolens to skoleafdelinger, Hedevang og Lysholm går i SFO til og med 10. klasse.

Særlige forhold vedrørende friskoler og private grundskoler

I følge loven kan friskoler og private grundskoler give undervisning, der er frit planlagt efter egen overbevisning, så længe det står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Med folkeskolereformen får privatskolerne øget deres tilskud for at kunne leve op til den længere skoledag, men der vil ikke være yderligere krav til skolerne.

Økonomi

De økonomiske forudsætninger for implementering af folkeskolereformen er vedtaget med godkendelse af budget 2014 i Byrådet den 9. oktober 2013, og fremgår af særskilt notat "Økonomiske konsekvenser af skolereformen for budget 2014-2017", jævnfør sag på SBU den 20. august.

Fremtidige beslutninger

Skolerne er i gang med at konkretisere planlægningen for skoleåret 2014/15 på baggrund af de overordnede rammer og retningslinjer, som Byrådet har godkendt den 9. oktober 2013. Skolerne er samtidig i gang med at udarbejde input og forslag til en fremtidig bæredygtig organisering, der understøtter en sammenhængende indsats, der kan honorere intentionerne og kravene i folkeskolereformen. Konsekvenser på SFO- og klubområdet inddrages ligeledes, hvor der skal sikres en bæredygtig struktur med de nye åbningstider og afledte vilkår. Konsekvenserne og organisationsovervejelser drøftes i SBU i december på baggrund af et oplæg samt på baggrund af erfaringerne med pilotprojekterne. Drøftelserne skal indgå i oplæg til det nye udvalg i januar 2014, hvor der træffes beslutning om den fremtidige organisering af skole, SFO og klub.

Tids- og procesplan

Tidsplanen viser, hvordan reformen gennemføres i en proces, hvor aktørerne på skoleområdet er inddraget.

Implementeringsplan

Tidspunkt	Aktivitet
26. februar 2013 Stormøde	Stormøde med det formål at afdække forskellige interessenters visioner for fremtidens folkeskole i Roskilde Kommune.
5. marts 2013 SBU møde	Opsamling på stormødet og mere konkret planlægning af processen for at gennemføre folkeskolereformen.
19. marts 2013 SBU møde	Planlægning af inddragelsesmøde i april med formål, målgruppe, rammen for mødet samt datoforslag.
9. april 2013 SBU møde	Stillingtagen til, hvorvidt de kendte visioner i folkeskolereformen kan indeholdes indenfor den eksisterende nyligt vedtagne skolepolitik. SBU drøftede skolepolitikens vision og målsætninger, som er vedtaget i Byrådet den 30. maj 2012, og besluttede at for nuværende er den eksisterende skolepolitik et godt udgangspunkt. Når de enkelte elementer af reformen kendes, ser udvalget på, hvordan

	rammerne udnyttes bedst lokalt.
30. april 2013 SBU møde	Præsentation af pilotprojekter og godkendelse af forsøg med engelsk i 1. og 2. klasse.
14. maj 2013 Inddragelsesmøde	Møde med medarbejderrepræsentanter og ledere fra alle skoler, SFO og Klub samt skolebestyrelsesrepræsentanter, elevrådsrepræsentanter og fællestillidsrepræsentanter i en medinddragende proces. Formålet er, at de lokale parter involveres og inddrages i at arbejde med, hvilke muligheder der åbner sig med folkeskolereformen. Det skal føre til forslag til lokalt forankrede pilotprojekter, der giver erfaringer inden reformen implementeres på alle 18 folkeskoler.
4. juni 2013 SBU møde	Godkendelse af plan for opfølgning på pilotprojekter. Skolerne kvalificerer og iværksætter pilotprojekter lokalt. I budgetsagen besluttet at videresende forslag om, at der afsættes 10 mio. kr. i anlægsudgift i forbindelse med skolereformen. Det skal dække udgifter til at tilpasse forholdene til, at lærere og pædagoger fremover skal forberede sig på skolerne. Det drejer sig bl.a. om kontorforhold og indkøb af mobilt IT udstyr.
7. juni 2013 Folkeskoleforlig	Aftale mellem Regeringen, Venstre og Danske Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen.
12. juni 2013 ØU	Roskilde Lærereforening indbydes til at indgå i en taskforce med repræsentanter for skolelederne og forvaltningen ang. arbejdsforhold. Der afrapporteres i december 2013.
18. juni 2013 SBU møde	Temadrøftelse om skolereformen på Skole- og Børneudvalgsmøde.
26. juni 2013	Fællesmøde mellem Økonomiudvalget og Skole- og Børneudvalget til indledende budgetdrøftelser.
20. august 2013 SBU møde	Fremlæggelse af budgetsag.
4. september 2013 Byrådet	Byrådets 1. behandling af budgettet
6.-23. september 2013	Høringsperiode
1. oktober 2013 SBU møde	En politisk behandling af de overordnede rammer og retningslinjer for de enkelte skolars implementering af reformen, herunder organisationsovervejelser på både skole, SFO og klub.
9. oktober 2013 Byrådet	Godkendelse af budget 2014, herunder de økonomiske forudsætninger for implementering af folkeskolereformen.

	Godkendelse af de overordnede rammer og retningslinjer for de enkelte skolars implementering af reformen.
Oktober/november 2013	<p>Skolerne arbejder med en konkretisering af planlægningen på de enkelte skoler for skoleåret 2014/2015 på baggrund af de overordnede rammer og retningslinjer som SBU har behandlet den 1. oktober.</p> <p>Skolerne arbejder med forslag til organisations- og strukturtilpasninger, der understøtter en sammenhængende indsats og honorerer kravene i reformen. De konkrete input indgår i det samlede oplæg til SBU på møde den 3. december 2013.</p> <p>Endvidere udarbejdes der forslag til fremtidig organisering af klubtilbud som konsekvens af folkeskolereformen.</p> <p><i>(Skolerne varsles om, at der kommer efterfølgende høringsperiode fra 4.-19. december)</i></p>
3. december 2013 SBU møde	<p>Skole- og Børneudvalget behandler et samlet oplæg til overordnede rammer og retningslinjer for den fremtidige organisering af skole, SFO og klub og implementering af folkeskolereformen, på baggrund af de konkrete drøftelser, der har været i oktober/november. Denne sag sendes efterfølgende i høring frem til den 19. december 2013 i bestyrelser og MED, med henblik på at høringssvar kan indgå, når det nye udvalg i januar behandler sagen.</p> <p>Skole- og Børneudvalget præsenteres for status på resultaterne i de lokale pilotprojekter.</p> <p>Som besluttet i Skole- og Børneudvalget den 20. august går det samlede oplæg videre til behandling i det nye byråd.</p>
December 2013	Taskforcen, der ser på arbejdsforhold, afrapporterer sit arbejde. Den er sammensat af Roskilde Lærereforening og repræsentanter for skolelederne samt forvaltningen.
4. – 19. december 2013	Oplæg til 'Fremtidens Klubstruktur' og 'Overordnede rammer og retningslinjer for organisering af skole og SFO' er i høring i henholdsvis klubbestyrelser og skolebestyrelser samt MED.
14. januar 2014 SBU	<p>SBU behandler oplæg til Oplæg til 'Fremtidens Klubstruktur' og 'Overordnede rammer og retningslinjer for organisering af skole og SFO' med høringssvar.</p> <p>Sagen sendes videre til byrådets møde i januar.</p> <p>De indledende drøftelser om nøgleparametre for politiske mål, og det fremtidige serviceniveau på skoleområdet som forberedelse til byrådets arbejde med ny skolepolitik indgår i § 17, stk. 4 udvalget om folkeskolereformen. Herefter indgår dette i arbejdet med revidering af skolepolitik mm.</p>

29. januar 2014	Byrådet behandler oplæg til 'Fremtidens Klubstruktur' og 'Overordnede rammer og retningslinjer for organisering af skole og SFO' med høringssvar.
1. kvartal 2014	Overordnede samarbejdsmodel, herunder idekatalog for det lokale samarbejde med kultur, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv, herunder den kommunale musik- og kulturskole.